

Crònica d'una infàmia

Tomàs Martínez Miró

La repressió feixista, que seguí a l'esclat de la guerra civil, està farcida de noms de persones que foren assassinades, executades, als cementiris de Palma, de Porreres o de Son Coletes, sense judici previ.

No és el cas dels assassinats d'Emili Darder, Alexandre Jaume, Antoni Mateu i Antoni M. Ques, que foren afusellats pels facciosos després d'un vergonyós judici, de la farsa del qual sortí la condemna a mort, que es va fer efectiva, al cementiri de Palma, a les sis i mitja de la matinada del dia 24 de febrer de l'any 1937.

Emili Darder Cànaves havia estat elegit batle de Palma el mes de desembre de l'any 1933, desposseït del càrrec l'any 1934, el recuperà el febrer de 1936 amb el triomf del Front Popular. Fou el darrer batle republicà de Palma.

“Quasi cinc-centes pàgines amb tota la informació del judici farsa. Completa l'obra un colofó amb informació d'altres dos inculpats a la causa...”

Alexandre Jaume Rosselló havia militat al partit liberal i al partit socialista obrer espanyol. L'any 1931 fou elegit diputat a les Corts constituents. No va ser reelegit ni el 1933 ni el 1936. L'acusació era la de participar en un inexistent moviment soviètic, l'anomenat pla Lenin que consistia en l'assassinat de totes les persones de bé de l'illa i la imposició d'una dictadura moscovita.

Antoni Mateu Ferrer fou elegit batle d'Inca l'any 1931 i va ser fundador, l'any 1934, d'Esquerra Republicana Balear. Havia estat acusat de ser el delegat del *Socorro Rojo Internacional*, a Inca.

Antonia Maria Ques Ventayol posseïa una important fortuna. L'any 1934 fundà Esquerra Republicana Balear i fou acusat de fomentar el pla Lenin.

Josep Moll Marquès va reunir en el volum titulat “*Crònica d'una infàmia*” el procés contra Emili Darder, Alexandre Jaume, Antoni Mateu i Antoni Maria Ques” i tota la documentació d'aquell judici després que el jutge togat militar concedís l'autorització a Josep Ramon Femenias per consultar i fotografiar tota la documentació del procés. Quasi cinc-centes pàgines amb tota la informació del judici farsa. Completa l'obra un colofó amb informació d'altres dos inculpats a la causa que es varen poder amagar i foren declarats en rebel·lia, Jaume Garcias Obrador i Ignasi Ferretjans Sanjuan, un apèndix amb documentació que formà part de l'expedient sense estar directament relacionada amb els encausats, un altre apèndix amb les biografies dels botxins i les víctimes que apareixen a la relació documental del procés, un tercer apèndix amb les actuacions fetes al judici i

la correspondència amb la paginació de l'obra i un índex onomàstic. Aquesta obra ha estat publicada a la col·lecció Els treballs i els dies per l'Editorial Moll.

Josep Moll Marquès (Ciutadella, 1934 - Palma, 2007). Periodista i polític mallorquí del PSIB-

PSOE. Fill de Francesc de Borja Moll, va residir del 1960 al 1977 a Alemanya, on va dirigir i presentar un programa de ràdio destinat als treballadors espanyols en aquell país. S'establí a Mallorca el 1977. Fou conseller del Consell Insular de Mallorca, diputat al Parlament de les Illes Balears i cap de l'oposició a l'Ajuntament de Palma. Fou col·laborador habitual del Diari de Balears. □